УТВЪРЖДАВАМ,
ЗАМ. -РЕКТОР ПО НИД: /п/
(доц. д-р Мария Воденичарова)

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

за конкурс за докторантура в УНСС,
професионално направление *Икономика,*
научна специалност
Икономика и управление
(Екоикономика)

МОДУЛ I

1. Икономика на околната среда. Околната среда като актив. Оценка на околната среда. Критерии за вземане на решения. Статична и динамична ефективност.
2. Права на собственост, външни ефекти и екологичните проблеми. Икономика на благосъстоянието и околната среда. Икономическа ефективност и неефективност. Неефективна държавна намеса. Пазарна неефективност и провали.
3. Теоретични основи на икономиката на контрола върху замърсяването. Ефективно ниво на замърсяване. Подходи, методи и инструменти за контрол на замърсяването.
4. Оценка на околната среда. Теоретични основи на оценката на околната среда. Видове икономическа оценка на екосистемните услуги и продукти. Подходи и методи за икономическа оценка на ползите и услугите от околната среда и природните ресурси.
5. Природни ресурси. Класификация на природните ресурси. Оскъдност на природните ресурси. Индикатори за оскъдност. Физически и икономически индикатори. Теоретични основи на ефективното разпределение на природните ресурси и техните запаси.
6. Управление на използването и опазването на природните ресурси. Съвместен мениджмънт. Адаптивен мениджмънт. Интегриран мениджмънт.
7. Публично-частни партньорства при управлението на природните ресурси.
8. Същност и йерархичност на съвременната екологична проблематика - необходимост от международна екологична политики. Етапи на развитие на международната екологична политика. Принципи на екологичната политика.
9. Институционална и правна рамка на екологичната политика в България и в ЕС. Етапи на развитие на екологичната политика на ЕС. Взаимодействие с националните екологични политики и секторните политики.
10. Регулаторни и икономически инструменти на екологичната политика. Предимства и ограничения при разработването и прилагането им.

11. Информационни инструменти и доброволни споразумения при екологичната политика. Предимства и ограничения Предимства и ограничения при разработването и прилагането им..
12. Екологична оценка - обхват, цел, задачи, обекти и субекти. Видове екологични оценки и сравнение. Организация и процедура за провеждане на стратегическа екологична оценка и на оценка на въздействието върху околната среда.
13. Стандартизация при управлении на околната среда. Основни принципи, изграждане и внедряване на системи за управление по околна среда. Сертификация и одит на системи по околна среда. Екологично отговорно управление през жизнения цикъл на продуктите.
14. Устойчиво развитие, потребление и производство. Политики и стратегии за устойчиво потребление и производство. Ключови сектори. Устойчив дизайн на продуктите.
15. Управление на екологични проекти. Фази на проектния цикъл: същност, основни характеристики. Оценка на екологични проекти. Мониторинг и контрол на екологични проекти.
16. Финансиране на екологични проекти. Източници на финансиране на екологични проекти. Европейски и международни програми за финансиране на екологични проекти.

МОДУЛ II

ТЕМИ ЗА ЕСЕТА:

1. Опазване на околната среда в България.
2. Постигане на устойчивост при управление на природните ресурси в България.
3. Преодоляване на глобалните климатични и екологични предизвикателства.
4. Цената на бездействието по отношение на глобалните екологични предизвикателства (промени в климата и/или загуба на биоразнообразие)
5. Екоиновациите за опазване на околната среда и съхраняване на природните ресурси.
6. Управление на екологичния риск за опазване на природните ресурси.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПИСМЕН КОНКУРСЕН ИЗПИТ ЗА ПРИЕМ НА ДОКТОРАНТИ – ПЪРВИ И ВТОРИ МОДУЛ

Конкурсният изпит за прием на докторанти е писмен, провежда се анонимно и продължава **4 (четири) астрономически часа общо за двата модула**.

ПЪРВИ МОДУЛ

Развиване на писмена тема от изпитната програма.

При развиването на тема от кандидат-докторанта се очаква демонстриране на структурирани базови теоретични знания в професионално направление Икономика, докторантска програма по Икономика и управление (Екоикономика). Кандидат-докторантите трябва да покажат логично и аргументирано изложение, добро познаване на научната литература и водещите автори, употреба на специализирана терминология, добър стил и езикова култура.

Изисквания към изложението на темата:

- ✓ елементите на текста следва да бъдат: увод в проблема, теза, аргументация и изводи;
- ✓ увод: представяне на логическата връзка между основната тема и подтемите; посочване на водещи изследователи по проблема; познаване на актуални научни изследвания;
- ✓ теза: ясно и добре структурирано извеждане; представяне на дефиниции и сравнителен анализ на сродните и различни елементи в техните характеристики; обосноваване на тезата; критичен обзор на работата на водещи изследователи; актуални проекции на темата;
- ✓ аргументация: акцент върху фактологическата и логическата аргументация, подкрепена с подходящи примери;
- ✓ изводи: направени въз основа на собствен опит или чужди изследвания.

ВТОРИ МОДУЛ

Написване на научно есе

Научното есе е академичен текст с обоснована и аргументирана защита на теза по научен проблем.

Изисквания:

- ✓ ясно формулирана авторова теза по разглеждания проблем;
- ✓ научна аргументация, включваща разглеждането на различни (противоположни) гледни точки;
- ✓ свобода в композиционно отношение, но в общата рамка на класическата структура на научен текст: увод (въведение), теза, изложение (аргументация), заключение (изводи);
- ✓ логична последователност и свързаност между отделните структурни единици;
- ✓ използваната лексика е свързана с основните научни термини в съответната област;
- ✓ възможен е експресивен стил на изложението, но емоционалните и оценъчните съждения се базират на рационални аргументи;
- ✓ спазване нормите на съвременния книжовен български език.

ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на писмения конкурсен изпит е по шестобалната система – най-ниска оценка „слаб (2,00)“ и най-висока „отличен (6,00)“, като е съобразено с изискванията за провеждане на писмен конкурсен изпит.

До устен изпит се допускат кандидатите, получили оценка от писмения изпит (модул първи и модул втори) не по-ниска от „много добър (4,50)“.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1.Брусарски Р., Анализ „разходи-ползи”, „Стопанство”, 2003

2.Дойчинова Ю., Кънчев, И., Митева, А., Стоянова, З., Усъвършенстване на управленските аспекти на екоикономическата подготовка на студентите в УНСС, ИУ ”Стопанство”,2009
3.Копева, Д. Методи за оценка на проекти. Изд. „Ракурс”, С., 2012
4.Копева, Д. Управление на проекти. Изд. „Ракурс”, С., 2012
5.Митева А., Стоянова З., Харизанова-Бартос Х., Екология и устойчиво развитие, издателски комплекс на УНСС, 2017
6.Найденов Н., А. Митева, С. Маджарова, З. Стоянова, Екология и устойчиво развитие, УНСС, 2009
7.Пенева, М., Казакова-Матева, Я. „Пространствен анализ на природосъобразно земеделие в България“, Издателски комплекс – УНСС, 2019 г., ISBN 978-619-232-180-2.
8.Пенева М., Я. Казакова-Матева, И. Анева, С. Луканов, В. Стефанова, М. Топчиева, 2020, Биоразнообразие, зелена и синя инфраструктура и селското стопанство в България. Издателски комплекс – УНСС, 2020 г. стр. 159-163. ISBN 978-619-232-289-2
9.Стоянова З, Интегрирана екологична оценка, ИК АТЛ 50, 2011
10.Стоянова, З. Устойчиво развитие и опазване на природните ресурси, ИК – УНСС, София, 2021
11.Bogdasiewicz, H. Environmental Pollution and Management, Delve Publishing LLC, 2015
12.Chauhan, A. Environmental Pollution and Management, IK International publishing house, 2020
13.Quentin Grafton et al., The Economics of the Environment and Natural Resources, Blackwell Publishing, 2004
14.Tietenberg, T., Environmental and Natural Resource Economics,11th edition Harper Collins Publishers, 2018

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Казакова-Матева, Я. Екологични и икономически ефекти от компенсаторните плащания за Натура 2000 в област Пловдив. В «Икономически предизвикателства: Развитие, благосъстояние, интеграция». Издателски комплекс – УНСС, 2019, стр.204-213. ISBN 978-619-232-222-9
2. Казакова-Матева, Я. Екологична интеграция на страните от Западните Балкани в Европейския съюз. В «Европейски разногласия и световен хаос». Издателски комплекс – УНСС, 2018, стр.333-342. ISBN 978-619-232-053-9
3. Найденов Н.,Основни принципи на устойчивото развитие, в Актуални проблеми на екологията под ред.на акад.Г.Близнаков, УИ”Св.Кл.Охридски”, 1999
4. Флавин Кр. и кол., Състояние на планетата, (Поредица от издания на Института Уърлдуоч за напредъка към устойчиво общество) ,“Книжен тигър”,София,1994, 2005
5. Panayotou T., The Economics of Sustainable Development, The Green Markets, San Francisko, 1993
6. Grunewald, K., Olaf Bastian (eds.), Ecosystem Services – Concept, Methods and Case Studies, Springer-Verlag Berlin Heidelberg
7. Sonne, Ch., Zeng, E. (2021). Journal Environmental Pollution. Volume 275.
8. Sonne, Ch., Zeng, E. (2021). Journal Environmental Pollution. Volume 274.
9. WB, Environment Matters, Annual Review at The World Bank, 2002, 3, 4, 5

проф. д-р Зорница Стоянова: /п/
(Ръководител катедра „Икономика на природните ресурси“)